

ВІСНИК ЗАПОВІДНИКА

Горгани
природний заповідник

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

ДІЯЛЬНІСТЬ СЛУЖБИ
ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ

ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ РОБОТА

Серпень
2023

У випуску:

Науково-дослідна робота

стор. 2

Еколого-освітня робота

стор. 6

Будні служби державної охорони

стор. 8

Зустрічі і співпраця

стор. 14

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Працівниками науково-дослідного відділу проведено:

- моніторингові дослідження на лісових постійних пробних площах № 5,6;
- встановлення інформаційних табличок на лісових постійних пробних площах;
- камеральну обробку даних, отриманих під час моніторингу на лісових постійних пробних площах;
- формування статті "Екологічна приуроченість дорослих сосни кедрової європейської (*Pinus sibirica* L.) в природному заповіднику "Горгани" для подання у Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна;
- опрацювання вхідної кореспонденції та написання дописів на офіційні сторінки установи у соціальних мережах.

Фелінідіум Поузара (*Phellinidium rouzarii*) - один з найрізкісніших грибів континенту, що трапляється виключно у гірських пралісах Центральної та Східної Європи на деревині ялиці. На сьогодні у світі відомо лише 15 місцезростань цього гриба. Одне з них - природний заповідник "Горгани"

Вид описав у 1968 році відомий чеський міколог Франтішек Котлаба, на честь свого колеги та товариша Зденека Поузара.

Характерних рис, за якими можна розпізнати цей вид, декілька. Фелінідіум Поузара трапляється лише на деревині ялиці, і у свіжому вигляді має характерний ліловий відтінок. Проте найвизначніша його риса - запах. Плодові тіла цього виду мають сильний та стійкий запах, який описують як запах гіацинтів чи віддушки для мила.

Минулого року нам пощастило виявити плодові тіла цього гриба у смерековому пралісі на території нашого заповідника. Цього року на плодovому тілі з'явився свіжий шар трубочок - фелінідіум Поузара продовжує розповсюджувати спори.

Наша знахідка опублікована у журналі *Czech Mycology* - тому самому, де цей вид був описаний як новий для науки. Зденек Поузар працював у цьому журналі головним редактором протягом 16 років, з 1993 по 2009.

Стаття доступна за посиланням:

https://www.researchgate.net/.../371069554_New_records_of...

Наукова робота на лісових постійних пробних площах триває, а з нею і облаштування території.

Встановлено інформаційні таблички на пробних площах, розташованих в урочищі "Джурджі".

Міжнародна ніч кажанів.

Сподіваємося, що більшість знають, що це єдині ссавці, які вміють літати.

Вони, як і інші тварини потребують охорони, саме тому, закликаємо не руйнувати місця їхнього проживання та не шкодити самим рукокрилим.

У нашому заповіднику теж проживають ці цікаві створіння і нещодавно до нас завітав експерт від Франкфуртського зоологічного товариства Андрій-Тарас Башта, щоб записати звуки кажанів на природі.

ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

Працівниками сектору еколого-освітньої роботи проведено:

- підготовку методичних матеріалів для проведення занять із здобувачами освіти;
- підготовку статті для участі у Міжнародній науково-практичній конференції "Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень";
- опрацювання вхідної кореспонденції та написання дописів на офіційні сторінки установи у соціальних мережах.

Взято участь у зустрічі фахової природничої спільноти вчителів Надвірнянської ТГ з метою ознайомлення із діяльністю природного заповідника "Горгани" та обговорення шляхів співпраці.

Календар серпневих свят.

2 серпня - Всесвітній день екологічного боргу.

19 серпня - Преображення Господнє (Спаса); День пасічника України.

23 серпня - День державного прапора України.

24 серпня - День Незалежності України. (відео <https://gorgany-zarovidnyk.in.ua/4274-2/>)

БУДНІ СЛУЖБИ ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ

Працівниками Черниківського і Горганського ПНДВ протягом місяця проведено:

- 10 рейдів-перевірок (ур. "Озеро", "Новобудова", "Столи", "Мизовач", "Нивка", "Перехресний", "Березовачка");
- спостереження по програмі SMART, збір даних про рослинний і тваринний світ;
- ремонт сходів біля сторожового будиночка в ур. "Новобудова" Черниківського ПНДВ;
- виставлення дописів на фейсбук.

Працівниками Горганського ПНДВ надано допомогу науково-дослідному відділу в роботі на постійних пробних площах.

Працівниками відділу ДО ПЗФ проведено:

- патрулювання території заповідника з метою контролю за порушенням законодавства;
- рейд-перевірку в ур. "Перехресний" Черниківського ПНДВ спільно із представниками Національної поліції;
- опрацювання вхідної кореспонденції та написання дописів на офіційні сторінки установи у соціальних мережах;
- спостереження за флорою і фауною;
- моніторинг рівня води у водоймах;
- бесіди із місцевим населенням на природоохоронну та протипожежну тематику.

Працівники відділу ДО ПЗФ взяли участь у навчанні "Видача лісорубного квитка в електронній формі" від Державного агентства лісових ресурсів України.

Рейд із Національною поліцією

«Спільна перевірка природоохоронного режиму: інспектори Служби Державної охорони та Національна поліція об'єднали зусилля для збереження природного нагбання».

На тлі зростаючого значення охорони довкілля та відповідального ставлення до природних ресурсів, співпраця між різними органами влади стає ключовою у забезпеченні ефективної природоохоронної діяльності.

Яскравим прикладом такої співпраці став спільний рейд перевірки природоохоронного режиму, проведений інспекторами Служби Державної охорони заповідника разом із силами Національної поліції.

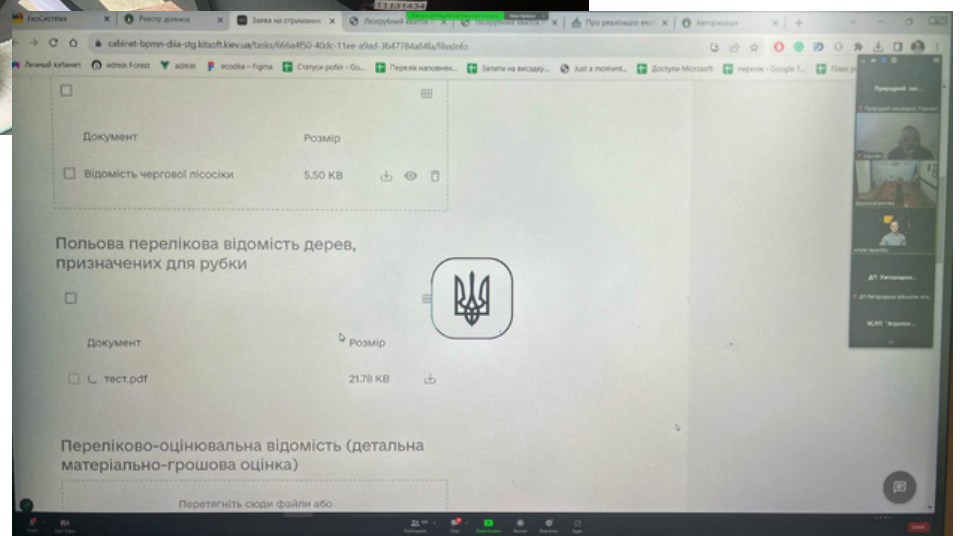
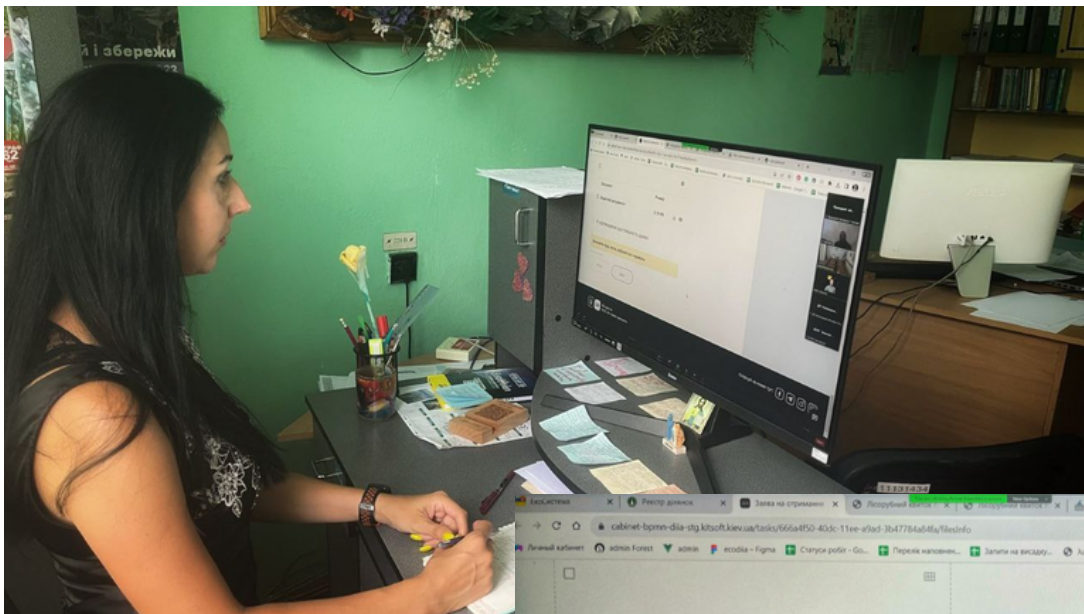

Навчання від Державного агентства лісових ресурсів України

Працівники відділу державної охорони ПЗФ взяли участь у навчанні "Видача лісорубного квитка в електронній формі" від Державного агентства лісових ресурсів України.

Електронні лісорубні квитки є важливим інструментом для забезпечення сталого використання лісових ресурсів. Ця ініціатива спрямована на збереження природних екосистем і регулювання вирубки деревини. Завдяки електронним квиткам стає можливим вести точний облік деревини, що вирубається та контролювати відповідність дій різних лісокористувачів законодавчим нормам.

Навчання з використання електронних лісорубних квитків є необхідною складовою для всіх лісокористувачів і власників лісів. Це допомагає забезпечити єдність підходу та відповідальність у сфері лісового господарства. Під час навчання учасники отримують інформацію про електронну систему, процедури видачі та використання квитків, а також про важливість дотримання правил та обмежень.

Пожежонебезпечний період!

Лісові пожежі: загроза для природи та людей.

Хочемо поговорити про надзвичайно важливу тему - лісові пожежі. Ці руйнівні природні катастрофи завдають непоправної шкоди нашим лісам, тваринному та рослинному світу, а також впливають на життя і добробут спільнот.

Шкода для природи.

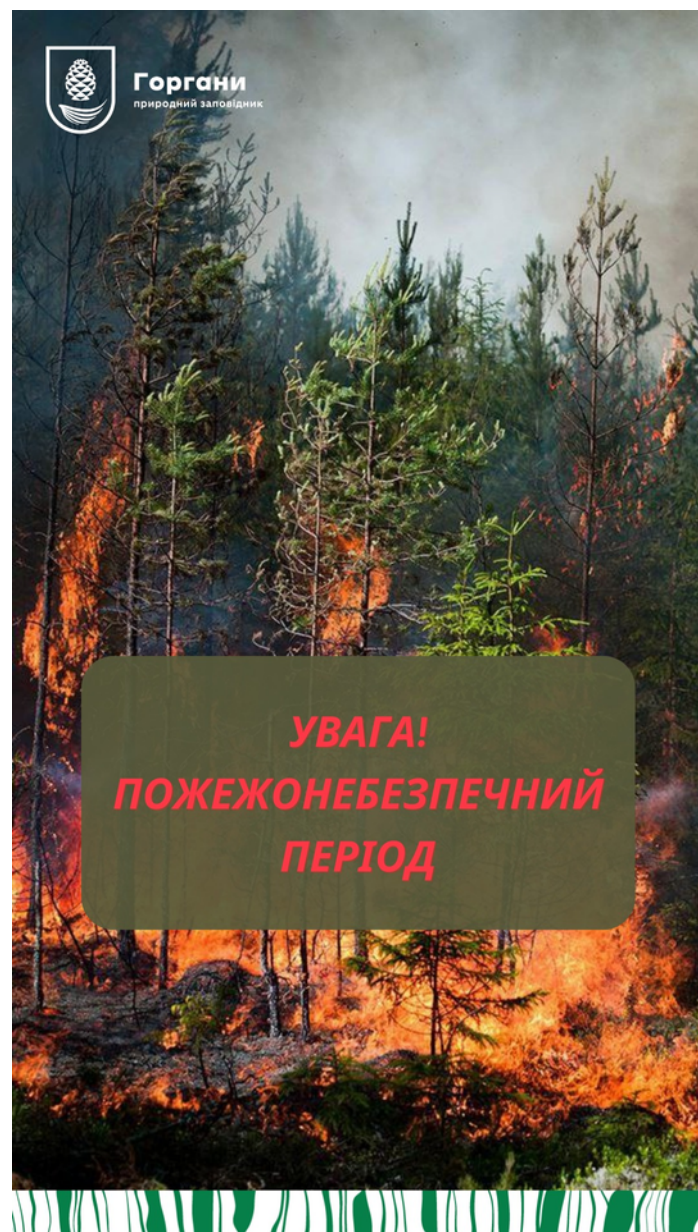
Ліси - це легені нашої планети, що надають нам чисте повітря та підтримують рівновагу клімату. Велика кількість дерев і рослин вбирають вуглекислий газ і зменшують вплив глобального потепління. Ліси також є домівкою для безлічі видів рослин і тварин, які важливі для екосистеми.

Наслідки лісових пожеж.

1. Загибель тварин та втрата їхніх природних середовищ.
2. Знищення рослинного покриву та ґрунтового шару, що може призвести до ерозії та повеней.
3. Забруднення повітря великими кількостями диму та шкідливих речовин.
4. Втрата біорізноманіття, зокрема рідкісних видів, які знаходяться під загрозою вимирання.

Наша відповідальність.

Ми всі маємо важливу роль у запобіганні лісовим пожежам. Спільними зусиллями ми можемо: дотримуватися правил пожежної безпеки та відмовлятися від небезпечних практик; інформувати і навчати інших про наслідки лісових пожеж; підтримувати організації, які борються з пожежами та здійснюють охорону природи. Збережемо наші ліси та зробимо крок до кращого майбутнього для нашої планети.

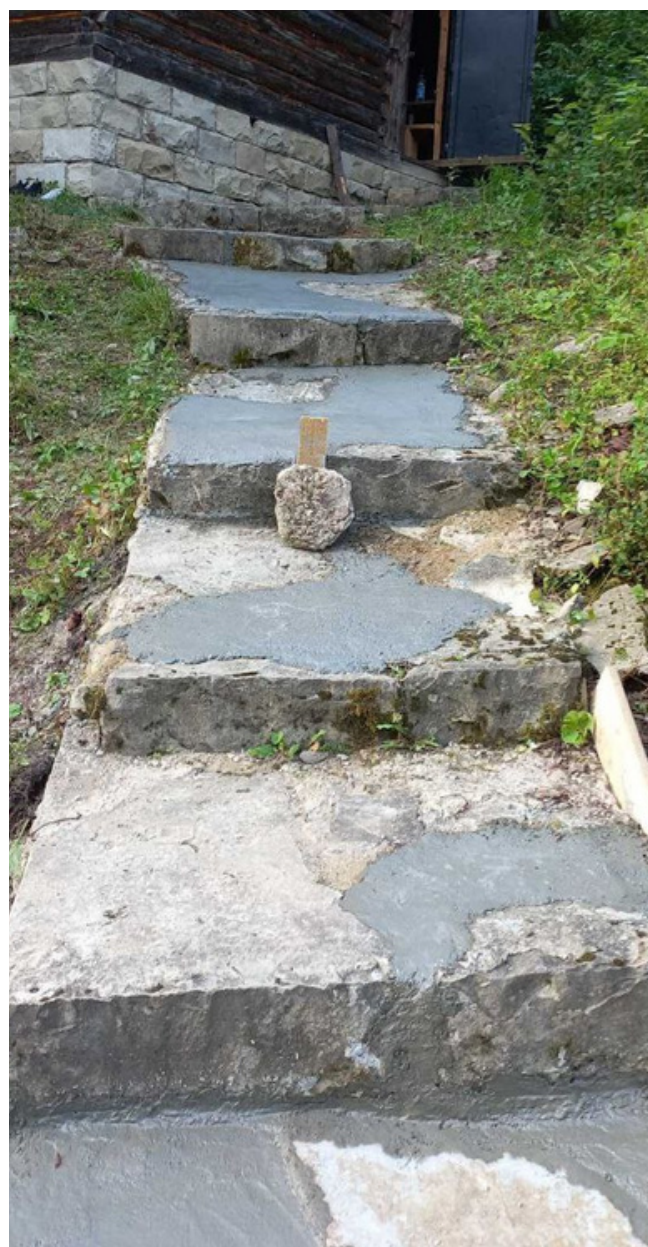

У кращий спосіб показуємо нашу глибоку повагу до природи та зобов'язання зберігати наше середовище, почавши від найдрібніших деталей. Раді поділитися новиною про ремонтні роботи над сходами, що ведуть до одного зі сторожових будиночків на території Черниківського ПНДВ. З важкими часами, які ми в останні роки пережили, це відновлення стає символом нашої віри в майбутнє. Не просто ремонт сходів, а й можливість знову відчутти сполучення з природою, яке вони символізують.

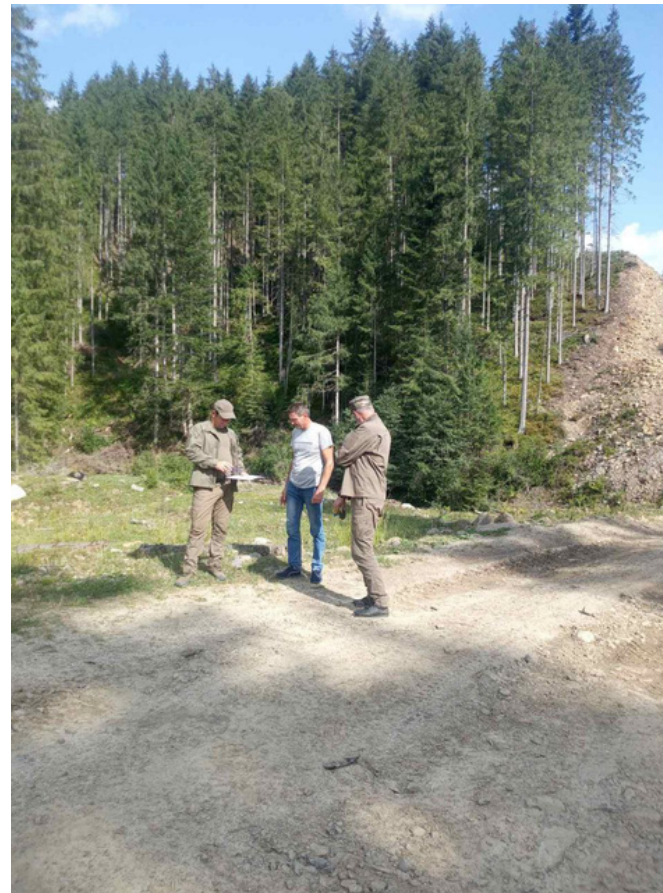
Мета ремонтних робіт - не лише поліпшити безпеку та зручність доступу, а й зберегти культурну спадщину цього місця. Кожна сходинка зберігає спогади про минулі покоління інспекторів, які тут стояли на варті охорони природи.

Ми віримо, що цей ремонт стане символом відродження. З кожною новою сходинкою, ми крокуємо до кращого майбутнього для нашого заповідника та нашої планети в цілому.

Рейди-перевірки по території заповідника та бесіди із місцевим населенням

ЗУСТРІЧІ І СПІВПРАЦЯ

Працівники заповідника «Горгани» взяли участь у засіданні Національного оргкомітету з підготовки до Всесвітнього дня прибирання.

Організаторами засідання були Всеукраїнський молодіжний рух «Let's do it Ukraine» спільно з міжнародним рухом «Let's Do It World» за підтримки Міністерства молоді та спорту України, які проводять щорічно Всеукраїнський день прибирання «World Cleanup Day».

У 2023 році Всеукраїнський день прибирання заплановано провести 16 вересня з дотриманням обмежень, які діють на період війни.

Мета заходу – екологічне відновлення країни, формування дбайливого ставлення до довкілля, створення сприятливих умов для розвитку волонтерства і самореалізації української молоді.

В рамках засідання Національного оргкомітету відбулася регіональна нарада щодо підготовки та проведення заходів приурочених до Всесвітнього дня прибирання у Івано-Франківській області. Працівники заповідника долучилися до обговорення та надали свої пропозиції.

The image shows a Zoom meeting interface with several participants in a grid at the top. The main video feed displays a man in a light blue jacket speaking in front of a large, classical-style building with a fountain. A watermark for @LETSDOITUKRAINE is visible in the bottom left of the video. Below the Zoom window, a browser window displays a promotional poster for the 'Всесвітній день прибирання' (World Cleanup Day) on 16.09.2023. The poster features a blue header with the text 'ХАЙ НЕБО БУДЕ МИРНИМ, А УКРАЇНА ЧИСТОЮ!' (Let the sky be peaceful, and Ukraine be clean!). The main body is yellow with the text 'ПРИЄДНУЙСЯ! НЕ СМІТИ! ПОБАЧИВ? ПРИБЕРИ!' (Join! Don't litter! Saw it? Clean up!). A QR code is provided for registration, and the website www.letsdoitukraine.org is listed at the bottom. The poster also includes the 'Let's do it Ukraine!' logo.

Сьогодні директор природного заповідника «Горгани» Ярослав Петращук взяв участь в позачерговому засіданні Пасічнянської ТГ. Одним з питань було обговорення необхідності надання пільги щодо сплати земельного податку на 2023 рік для установи. В ході виступу озвучено ситуацію в якій опинилася установа через неспроможність сплати земельного податку за найвищою ставкою (5%), що виникла за рахунок недофінансування з Державного бюджету. В результаті тривалої дискусії депутатський корпус Пасічнянської територіальної громади погодився надати 50% пільгу у сплаті земельного податку на період з вересня по грудень поточного року.

Горгани
природний заповідник

78405, вул. Добровольців, 7д
м. Надвірна, Івано-Франківська обл.
e-mail: gorgany1996@ukr.net
<https://gorgany-zapovidnyk.in.ua/>

**ТЕКСТ І ФОТО: ПРАЦІВНИКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ВІДДІЛУ,
СЕКТОРУ ЕКОЛОГО-ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ, СЛУЖБИ
ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ**
ДИЗАЙН ТА ВЕРСТКА: ІРИНА ПІТУХ